

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 4 Korona
Fél évre . . . . . 2 Korona
Negyed évre . . . . . 1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP MEGJELEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilttéri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Rendőrségünk.

Uj intézmény. Büszkék is vagyunk rá, mint a haladásnak egy szép vívmányára.

A külső jól fest: a ruha kifogástalan, az egyéb felszerelés teljesen kielégítő, tehát rendőreink megjelenése a „standon“ nem megszégyenítő.

Azonban felszólalunk érdekükben, mert szolgálati idejüket soknak tartjuk.

Ki ne emlékezne vissza a vasúti terhes szolgálatokra: a 36 órás szolgálatra egyfolytában, e hosszú szolgálati időt követte 8 órás szabad idő, ebből kellett aztán kikerülni az alvásnak, szórakozásnak, sőt még a nyugalmasabb étkezésnek is.

E 36 órás munka időt a humanizmus nevében törölték el, mert rövid néhány év alatt emésztette fel a legerősebb testalkatnak örvendő hivatalnokot is.

Rendőrségünknek szervezésénél is mintha megfeledeztek volna arról, hogy az ember nincs vasból.

Rendőreink alig rendelkeznek 24 óránként két órával. Nappal szolgálatba látjuk, éjjel éji örként vigiálnak az utcákon, legfeljebb két óra áll pihenőjükre a reggeli órákban, mert már 8 óra előtt szolgálatban vannak ismét. Ebéd után egy órákor iskolázatásuk folyik.

Ily hosszú szolgálatot meg bir az erős szervezet pár hónapig, mondjuk fél évig, de testi épsége, s egészsége kockázatása nélkül tovább semmi esetre sem.

Szerintünk, ha már községünk nem hozhat akkora áldozatot a közcsend és rend fentartására, hogy még négy rendőri állást szervezzen, legalább is úgy ossza be az éji szolgálatot, hogy a hivatalos rendőrnek minden második éjszakája szabad legyen, mi elérhető, ha két rendőr oly örökkel pótoltatnék, kik csak éjjel tennének szolgálatot s egy felelős rendőrrel egy nem rendőr állana ki éji szolgálatra. De talán az se életszükség, hogy mind a négy rendőr egész nap szolgálatban álljon, nappal is lehetne a rendőrnek

— ha nem is minden nap — oly szabad ideje, mely kizárólag az ő rendelkezésére állana, van családja, fordulhatnak elő családi bajai, miket helyette más alig végezhet.

Szóval mi oly szolgálati beosztást sürgetünk, hogy a kecske is jól lakjon, a káposzta is megmaradjon, vagyis a rendőri szolgálat ne eméssze fel az embert, mert ez utóbbira a családnak van elengedhetlen szüksége.

Levelezés.

T. Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy a levelezésben szokásos sablont: a bevezetést mellőzve, egyszerre a dologra térjek.

Az ének a községi vágóhidról szól. Valamikor megjárta ez épület a maga helyén, de napjainkban már ennek a mostani helyén való fenntartása, a bosszantó és türethetetlen állapotok közé tartozik.

Igaz, hogy télen a vágóhid senki orrát nem bosszantja, s éppen azért szólalok fel levelemben már most, hogy mire a melegebb napok beköszöntenek, eltávolíttassék a mai helyéről.

De miről van tulajdonképpen szó? Arról, hogy nyáron különösen reggel s este a vágóhid undorító büzzel árasztja el az utcát.

E kiálthatatlan dolog nemcsak községünkben köztudomásu, de a vasúton községünkbe érkező idegenek megrovását vonja községünk magára.

Hogy a tisztaságra ott mily figyelem fordítatik, nem tudom, de meglehet, hogy ennek elhanyagolása nagyban előmozdítja a közegészségügyi törvényekbe ütköző eme türethetetlen állapotot.

Eddig mehetett itt ily megrovandó dolog is, de mióta vasutunk megayilt, hogy a legnyiltabb utcán, melyen nagy közönség közlekedik a vasúthoz és ettől vissza, midőn a vasúti utca közönségünk sétányául szolgál tavasztól késő őszig, a vágóhid — ez a büz fejlesztő gyár — a maga disztelenségében ott illatozzék, ahol ma van, eltűnni nem lehet.

A község tulajdonát képező epres kertbe helyezendő át az egész alkotmány, annak is a tulsó végére.

Műtünk kiépül, a Szegvárra vezető makadám ut kiépítése is csak idő kérdése, miért is hozzáférhető lesz a vágó szék ott is. Eddig talán elfogadható okul szolgálhatott volna, hogy a feneketlen sárban ki nem juthattak székállóink az epreskertig, de ez akadály is már részben el van, részben el lesz háritva az utból.

Felhívom e körülményre a járási orvos ur figyelmét.

Mindszent, 1900. márczius 15.

Mindszenti.

Járványos idegbajok.*)

Hogy az idegesség miképen terjedhet járvány módjára, némi magyarázatra szorul. Bizonyára ismerik önök azt a nagyon gyakori jelenséget, hogy ha többen vagyunk együtt társaságban egy valaki a társasághól elásítja magát, ez az ásitás majdnem vezérszóra, tovább és tovább terjed s magával ragadja a legsimább szalonembert csak úgy, mint az elpiruló leánykákát; az e látvány fölött elszörnyűködő mama bosszus pillantást vet a kis vigyázatlanra s higgadt elméjében immár az otthon tartandó prédikáció szülemlik meg, midőn — szörnyűség — lázas sebességgel gördíti fel legyezójét s egy ügyes mozdulattal elpalástolja azt, a mit lehetetlenségnek tartott: ő is elásította magát!

Ez az akarat ellenére is bekövetkező ásitás nagyon érdekes és másrészt közönséges példája annak, hogy némely, egészen természetes, tehát nem beteges idegműködés, a milyen az ásitás, csuklás, tánczolás, nevetés, sirás, vakaródzás, emberről emberre ugyszólván ellenálthatatlanul átterjed, tehát a szó szoros értelmében ragadós. Nagyon természetesnek fogják találni mármost, hogy a beteg idegrendszer bizonyos tünetei szintén ragadósak lehetnek s ily értelemben bátran szólhatunk ragadós idegbajokról; ha azután ily ragadós idegbajban többen, vagy sokan, például valamely intézet növendékei, vagy egy egész faiu, sőt kerület lakosságának nagy része megbetegszik, akkor idegbaj-járványról beszélünk.

Sokat olvashatjuk napjainkban ezt a kifejezést is: „fertőző“; mondjuk, hogy vannak fertőző bajok ilyen például a tuberkulózis s épen e bajnak gyógyításmódja az, mely Koch Róbertnek nagy feltü-

*) Dr. Lafenauer Károlynak, a jeles idegyógyász, egyetemi tanárnak a Természettudományi Társulat most adta ki az „Idegélet világából“ című népszerű könyvét. Az érdekes műből adjuk a járványos idegbajok egyik fajzatát.

nést keltő fölfedezésével igen élénk figyelemben tartotta a művelt nagyközönség érdeklődését. Tudjuk, hogy a tuberkulózisnak fertőző természetét apró mikroszkópi szervezetek, a bacillusok okozzák. Az a kérdés merül fel már most, vajjon némely idegbaj szintén a bacillusok utján ragadós-e?

E kérdésre határozott „nem“-mel kell felelnünk. A kérdéses idegbajok mert csak néhányról van szó — nem a bacillusok utján ragadósak. A továbbterjedés oka kettőben rejlik: az ideges alkatban és másrészt az idegrendszer reflex-tünetnyeiben. E két pontnál állapodjunk meg pár percig. Mit értsünk ideges alkat néven? A neuropathikus alkotású embernek más a teste, más az idegműködése, mint a normális, mintaszabású emberé. Koponyája rendetlen alkotású, főleg azé, mert a homloki rész, mely az erély és vasakarát képviselője, nem fejlődött ki kellőleg; arca hálvány, bőre finom és áttetsző szemei ábrándos, csillogó fényben égnek; szíve tüdeje, csontjai kicsinyek, idegei satnyák, mind működésre, mind térbeli kiterjedésre nézve. Szellemi életét a folytonos egyensúlyi ingadozás jellemzi; kevés a nyugodt perce, annál gyakoribb a kedélyhangulat viharos váltakozása. A szellemi gépezet egyáltalán igen könnyen mozgásnak indul; a külvilági ingerekre nagy és rohamos az ellenhatás; nem az érzékek, hanem az indulatok és szenvedélyek viszik a főszerepet. Az ideges ember szeszélyes, rendkívül fogékony és ugyszólván a megátalkodottságig makacs, majd pedig gyenge és tehetetlen, mint a gyermek. Nagyon fogékony a szuggesztíó iránt, az az bizonyos külvilági hatások akarata ellenére is

ugy bele ékelődnek szellemi mechanizmusába, logikájába, hogy minden ellenérv dacára sem tud tőlük szabadulni; szolgálja rajba mások akaratának, de sokszor saját ferde gondolkodásának is, melyhez a kellő korrektívumok el nem érhetnek. Ezért mondjuk, hogy van autoszuggesztíó is.

Az ideges alkat még nem nyitna tárt kaput a ragadós idegbajoknak, ha nem volnának a testi reflexek, melyek minden egészséges emberben is meg vannak.

Reflex néven azt a jelenséget értjük, hogy valamely érzésségi hatásra akaratunk ellenére is mozgás következik be. A mindennapos életből a legközönségesebb reflex a tüszentés. De reflex a már említett ásitás is. Az a kérdés most már, hogy melyik az az érzésségi hatás, mely az ásitást oly annyira ragadósá teszi? Nem lehet más, mint a szem és fül; mert ha valakit ásitani látok vagy hallok, saját agyvelőm reflex-központja ingerlődik ettől és akár akarom, akár nem, ásitanom kell. E pont-ra vonatkozólag Rambossou Párisban igen érdekes kutatásokat tett. Elment először a vak gyermekek intézetébe és ott mind a tanulókat, mind a vak tanítókat egybehangzóan azt állították, hogy ha ásitani hallanak, nekik is rendszerint ásitaniok kell, akár mennyire igyekezzenek ellentállani. A siketnémák intézetében az ott alkalmazott tanítónők egyike szintén azt állította, hogy igen sokszor három, négy növendék kezd ásitani, ha a siketnéma leánykák közül egyik-másik elásítja magát.

Látjuk ezen, még az egészséges élet köréből vett példából, hogy szemünk és fülünk sok olyan mozgásra indít, melyek egészen az akarat hatalomkörén kívül esnek; avagy nem tapasztaljuk-e önmagun-

kon is, hogy a katona dobszó hallatára egészen önkéntelenül is taktusban kezdünk járni, vagy kellemetlen látványok előtt nem takarjuk-e be egész ösztönszerűen szemünket? Mindkét esetben a fül és a szem mechanikus reflexe utján mozgásokat végeztünk.

Ideges alkotású emberekre most az a veszedelem, hogy reflexeik igen fokozottak, azaz reflextehetségük nagyon nagy, és hogy azonos reflexeik támadnak, tehát ugyanazok, a milyeneket már előbb ragadósaknak jeleztem. Csakis így érthető meg, hogy valaki görcsöket kap, ha embertársát görcsökben vergődni látja, vagy önkéntelenül zokogni kezd, ha siró embert lát maga előtt. A mi áll ilyen egyes kiszakított részletekre, az áll egyes, sokféle panaszból álló nagyobb kórképekre is s ily módon keletkeznek az idegbaj-epidemiák.

A ragadós idegbajok, mint járványok, leginkább a középkorban fordultak elő; s e tekintetben alig van európai ország vagy nép, melynek ne lettek volna ideges járványai.

VEGYESEK.

— Örgrof Pallavicini Sándor és főuri neje e hó 20-án pusztaszeri kastélyukba érkeznek. Másnap Anyásra jönnek, hogy jelen legyenek a gyászmisén, mely boldogult Károly örgrof fiukért fog a magasságbelinek bemutatatni. E napon lesz a boldogult születésnapja. Ugyancsak e hó 19-én lesz gyászmise Örgrof ur boldogult

TÁRCSA.

Hamar büntet az Isten!

Népies dráma 1 felvonásban

Történik a jelenkorban egy csárdában, Mihály gazdánál.

Mükedvelők részére irta:

Humay Nándor.

(félre.)

Julcsa asszony:

En nem tudom jaj istenem mit is érzek, csak sejtek valamit, sejtem mintha ez a Vári okozná vesztemet.

(magába.)

Egy pár szép ökör 150—200 frt.

(hangosan)

De Vári uram visszafelé nem erre jön?

Mihály gazda:

Hejnye édesem, nem illik az a csaplárosnétól, hogy a vendéget fogja. No de Vári uramnak hátha nem izlik a mi italunk és talál magának jobbat más helyen. Hát miért nem menne oda?

Vári:

Hászen Mihály gazda?! nem tesz az semmit! Mán hogy ne jönnék én ide be, ha erre visz az utam. Nagyon szívesen! No de mán kis lányom czihelődjél s menjünk, mert tudod jól hogy az ökreink olyan lassan mőnnek, mintha tudnák, hogy szarvakat raknak a homlokukra. Mit fizetek Mihály gazda?

Mihály gazda:

Csak 28 pénzt!

Vári:

Ehen-e! Na isten maradjék kentekkel!

Erzsike:

Isten áldja meg magukat!

(mindkettő el)

Mihály gazda:

Isten áldja meg magukat!

Julcsa asszony:

Jó szerencsét a vásárhoz!

Mihály gazda.

Oda nézz anyjuk, ahun jön egy csomó legény!

Julcsa asszony:

Látom édes gazdám, csak adná az isten, hogy sokat költenének, de nem hiszem, mer ha egy kanta bort megittak, a másikat nem is hozatják, olyan kiálhatatlan rossz.

V. jelenet.

(Pista, Ferke, Kari, Jancsi, énekelve közép ajtón össze fogózva, illetve ölelkezve.)

Enek:

Jaj de magas! jaj de magas

Ez a vendég fogadó

Van-e benne, van-e benne

Jó bor szép lány eladó

Ha nincs benne jó bor szép lány eladó

Düljön össze ez a vendég fogadó.

I-ső legény.

Dicsértessék!

II-ik legény.

Adjon isten csaplárosné jó reggelt!

III-ik legény.

Hogy van gazd' uram!?

IV-ik legény.

Van egy kis itóka?

Julcsa asszony:

Van lelkeim csak üljetek le rögtön hozom.

(be a söntésbe.)

Ejnye apjukom szaladj a pincébe Juczi nem hozott föl bort.

Mihály gazda:

Hejnye, ebadta szerelmes leánya! Add ide édes mindjárt itt leszek.

I-ső legény.

No fiúk ugy szöktem el a mátkám elől, mert tudjátok 2 hét múlva ugy is ő parancsol mán, hát mondok addig veletek maradok. Hej fiuk ma nem tudom nem-e rugom oldalba a világot.

II-ik legény

Rugni csak rugnád te, csakhogy hamarébb oldalba rugnak téged, ha a mátkád erre tanál jönni az édes anyjával s meghalják, hogy itt óbégatsz.

Mihály gazda:

Itt a bor legények igyátok fiaim!

3-ik legény:

(töltőget s feláll az egész.)

Enek:

Rajta fiuk poharat, poharat

Nem magyar az ki ma hátra marad

Vére fagyott, hideg a kebele

Nem mi közénk való kivele!

IV-ik legény.

Igaz! igyunk! Tyuhaj!

I-ső legény.

He fiúk! Nem ugy! Sor éneket csinálunk! A ki nem énekel az 2 kancsó bort fizet s a ki pedig énekel és befejezte az éneket az csak 1 kancsóval fizet.

édesanyjáért is, kinek halála évfordulója márczius 18-án ugyan, de ez vasárnapra esvén a gyászisteni tisztelet 19-én vagyis hétfőn fog megtartatni.

— **Márczius 15.** Hóval és metsző széllel köszöntött be a magyar előtt e feledhetlen nap, de mindez mit se vont le a nap fenségéből. Reggel 8 óra után testületileg vonultak fel az Isten házába lobogóik elővittele mellett a politikai s társadalmi körök. Az ünnepélyes sz. misét végig hallgatva az izraelita templomba mentek a testületek, hol Büchler Gyula rabbi hazafias szónoklatát hallgatták meg.

Este társasvacsorával ülték meg márczius 15-ik évfordulóját az Iparosok és Kereskedők Köre, a Földmívelő Kör és a 48-as kör. Vidám kedvben voltak a társaságok együtt. A 48-as és függetlenségi kör társas vacsorája ma lesz a kör saját helyiségében.

— **Purim.** Mult csütörtökön volt izraelita lakostársaink farsangja a purim.

Minden izraelita lakosnak volt keresztény vendégei, kik mindenütt derült kedély hangulattal töltötték az ünnep délutánját a késő est beáltáig.

— **Munkásaink.** Több oldalról keresik munkásainkat a munkaadók. Így az ország felső határára vasuti töltés emelésére. Majd Sáros megyébe hívják Hohenlohe herceg birtokára építkezéshez. Itt 8 hónapra szerződnenek férfiak és nők, a férfiak

1 korona 40 fillér s a nők 1 korona nap-szám mellett dolgoznának, azonkívül kapnának 40 kiló rozs és 20 kiló tiszta buza lisztet s 5 liter pálinkát havonként, végül lakást, tüzrevalót, ingyen utazást vasuton oda s vissza. Mindkét helyre vannak vállalkozók munkásaink közül.

— **Szerencsétlen halál.** Kispál Lajos tanyai lakosnak neje 15-én Teréz nevű 2 éves kislányát fürösztelni óhajtván, a forró vizes edényt a szobában egy székre helyezte. Mig az anya a fürdetéshez előkészült a kis lány magára rántotta a forró vizes edényt s oly szerencsétlenül forrázta le magát, hogy 16-án a hajnali órákban meghalt. Hulláját 17-én boncoltatták fel a halottas kamarában a bíróság.

— **Mükedvelői előadás.** Arról értesülünk, hogy a mindszenti iparos ifjak egy mükedvelői előadás létrehozásán fáradoznak. Szinre óhajtják hozni Humay Nándor urnak lapunk tárcza rovatában folytatlagosan közölt „Hamar büntet az Isten“ című 1 felvonásos népies drámáját.

— **Tüzoltó egyesület.** Mult bónapban sarkaltuk lapunkban, hogy a társadalom vegye kezébe az önkéntes tüzoltó egyesület megalakítását. Felszólamlásunk eredményeül közölhetjük, hogy a községi tüzoltónak: Farkas Dezsőnek fáradozása folytán működő tagokul már 14-en jelentkeztek. Községünkben 14 ügybuzgó fiatal ember nagy eredménynyel működhetik a vész helyén.

A működő tagok névsora ez: Korom József, Pálkó János, Mészáros Lajos, Löffler Ferencz, Elekes Lajos, Zánthó Kálmán, Tarr Lajos, Berger János, Pánczél Károly, Pánczél Gyula, Valtér József, Toth István, Vörös József. Már most szükséges, hogy a megalakítandó egyesület minél melegebb támogatásban részesüljön a közönség részéről. Erre nézve a héten a működő tagok pértoló tagok gyűjtésére indulnak ki. A működő tagok — mint értesültünk — Koncz Lajos jegyző urat kéri fel arra, hogy az alakítandó egyesület élére álljon, mi tekintettel a jegyző ur ügybuzgalma s tevékenységére, hisszük sikerülni is fog. Az életre való eszmét ajánljuk az érdeemes közönség meleg pártfogásába.

— **Kegyelet.** A helybeli izr. hitközség e hó 20-án, mint Kossoth Lajos halálának évfordulóján reggel 9 és fél órakor gyászisteni teszteletet tart.

— **Takonykór.** Rafael Teréz, neje Balog mindszenti lókupecznek, Szentesen egy lovat vásárolt hat forintért, a ló gyanusnak tünt fel, miért is a megyei állatorvos e hó 16-án megjelent községünkben, hogy a kérdéses lovat megvizsgálja s ha rajta a takonykór tüneteit konstatálja, menten kiirtassa.

— **Kétfejű ember.** Az abnormitások sorában kétségkívül a legkülönösebb jelenség egy orosz torzszülött, melynek két feje van. Egyik fejét Giovannira, másikat

Mind:

Jól van! kezdjük!

I-ső legény.

Nem kezdjük! Hanem kezd! Ferke!

II-ik legény.

Hát miket is csak: Hm.

Enek:

Lányok, lányok, lányok a faluba
Faluvégén szépen szól a muzsika
Addig iszom mulatok még csak be nem
[rukkolok,

Ha elvisznek katonának
Sirva járnak én utáram a lányok.

I-ső legény.

Jól van Ferke, jöhet a kancsó bor
csaplárosné!

Julcsa asszony:

Azonnal!

I-ső legény:

No most jön Kari!

III-ik legény:

(Enek.)

Késő este furulyzok sokáig!
Eh hallatsz a rózsám ablakáig.
Eldanolom, amint tudom oly szépen!
Jaj de fényes csillag ragyog az égen.

I-ső legény:

Igyunk fiuk mer Kari elszontyolodik,
olyan szomorut énekelt.

II-ik legény:

Csaplárosné jöhet a kancsó bor.

IV. legény:

Van már kettő hozzá éneklek a harmadikat, én vagyok a soron.

(Enek.)

Addig iszunk, amíg állunk,

Mig az ajtón kitalálunk.

Ha pedig nem találunk,
Vagy kidobnak, vagy itt hálunk
Ibaja itt a régi kedvem,
Tyuhajja! mögém legényesen.
Azért, hogy én kanász vagyok
Mint egy geróf úgy mulatok,
Ihajja itt a régi kedvem
Tyuhajja mögém legényesen,
Addig mig én itt mulatok
Nektek rinak a malaczkok
Ihajlárom! Tyuhajja!
Gyühet a kancsó bor galambom szép
asszony. Hamar, hamar, mer most mán
Pista dudál egyet.

Jegyzet:

(Addig mig a négy legény duházkodik, a közép ajtón folyton vásári alakok asszonyok, gyerekek, emberek, vándor stb. jönnek, isznak, esznek s rövid ideig maradnak s távoznak. Szóval élénkség uralkodik a csárdában.)

I-ső legény:

Ugy ám, hogy én jönnék a sorba.
Koresmáros ur! Nincs valami cigánya!

Mihály gazda:

Eppen itt jönnek!

VI. jelenet.

(Gazsi, Marcsi, Bandi cigányok egyenként szaladó ugrásokkal jönnek.)

Gazsi:

Juj, juj, juj de kurucz hideg van!

(Csapdosság a karjaikat.)

I-ső legény:

Hé! Czigány ide-e, — ozt huzd!

Gazsi:

Jaj kirum szipen nem irunk ám
mi rá!

I-ső legény

Mujé hé!

Marcsi:

Hát éppen ázsé nem irunk rá mer
fázunk ázsztán melegednünk kell.

III-ik legény:

Nem ugy van a móré, gyertek ide
szép szóra mig mondom.

(Kancsóval mozdulatot tesz, mintha hozzá akarná
vágni.)

Juj könyörgöm alásan szivessen, szivessen
huznám én, de engidelmet kirek az
után a nagy hidegben befagyott a hede-
güm.

Gazsi: Marcsi:

Bizony! Bizony in is most veszem
iszre egisz be van fagyva.

I-ső legény:

No ehun a kancsó engeszteljétek fel
a hurotokat.

(Gazsi, Marcsi, Bandi oda futnak.)

Azs ám ugy tán lehetséges.

I-ső legény:

(Magasan feltartja a kancsót.)

Dejszen betyárja móré, addig nem
nyalod meg a kancsó szélit mig el nem huzod
a nótámat. Tudod-e?

Gazsi:

Tudom kirem alásan, tudom huzom
is mán!

I-ső legény:

Melyiket?

Gazsi:

Hát a maga nótáját könyörgöm
alásan.

I-ső legény:

No jól van huzzad!

(Folyt. köv.)

Giacomora keresztelték. A kétféjű embernek egy törzse, négy keze és két lába van. Eppen ily csodálatos a belső szervezete is. Két tüdeje, két szíve, de csak egy gyomra van. A bélképződés rendes. A két fej beszélget és vitatkozik egymással; néha össze is vesznek, miközben a négy kéz sűrűen osztogatja a jofonokat. A szörnyszülött jelenleg 22 esztendősen a legjobb egészségben van.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttékért mindenkor a beküldőt terheli a felelősség.

Alólirott kijelentem, hogy a múlt hó 26-án Keresztes Ferencz ur által adott bankett alkalmával borközi állapotban állítólag sértést követtem el, mit veghetlen sajnállok és ez uton kérek bocsánatot.
Polyák Péter.

Irodalom.

A fővárosi 1848—49-i és Kossuth muzeumról.

Az 1848—49-i hős honvéd-ink, vértanúink és Kossuth Atyánk emléktárgyainak muzeuma, a nemzet kegyeletnek legszébb temploma és legjobb iskolája a szent hazaszeretnek.

Háromezernél több emléktárgy: sok száz olajfestésű csatakép és arckép, több ezerre menő nyomtatott képek és proklamációk, az ellenségtől elvett zászlók, honvédruhák, Kossuthnak csaknem összes torinói butorai, a világ minden részéből összegyűjtött ezernél több féle Kossuth képek, kéziratok stb. képezik a budapesti 1848—49. emlék gazdag muzeumát.

Ennek a hazafias intézménynek a pénzügyminiszterium okmánybélyeg mentességét adott és a kereskedelmi miniszterium megengedte a muzeum kiadmányainak szétküldéséhez a hírlapbélyegek használatát.

A magyar hazafiság, vitézség és vértanúság valódi templomának, a fővárosi 1848—49-i muzeumunknak főntartói a muzeum könyv-, hangjegy- és képküldvényeinknek állandó vevői.

A fővárosi 1848—49-i muzeumunk megalapítása óta a legbecsesebb és legérdekesebb kiadmánya e muzeumnak most jelenik meg.

Az emberiség diszének, a magyar nemzet megváltójának, a mi dicső Kossuth Atyánknak 1848—49-i arcképét adja ki a fővárosi 1848—49-i muzeum, hazánk jobbainak ajánlván ezt a remek fénykép-ut. leghivebb életnagy arcképet.

Barabás, Marasztóni és több jeles művészrajzolók litografálták 1849-ben Kossuthnak életnagy képét, azonban ezek a ma már csak ritkán látható képek nem élethűek. E képekből még halvány fogalmat sem nyerhetünk arról, hogy minő nagy-szerű, felséges és rokonszenves arcképe volt Kossuthnak.

A mi most kiadott képünk Kossuthnak számos egykoru Daguerrotypei és fényképei nyomán készült, nagy asszonyunk Kossuth nővérének utmutatása és Kossuth Ferencznek, valamint több jeles festőművészeinknek közreműködése mellett.

Több évi utánjárás és sok áldozatok

arán most kiadott képünk Kossuthnak egyetlen legfőbb életnagy képe.

E remek és nagybecsű képnek muzeumunk érdekében való megvételét melegen ajánljuk hazafiság tekintetében legjobb községeink, kaszinóink, olvasóköreink, egyleteink és minden jó magyarnak pártfogásába, 3 frt 40 kr. csekély árért. E képnek bolti ára 5 frt és 50 kr. vagyis 11 korona lesz.

Minden igazi jó magyarnak, — ha módjában áll — szent kötelessége támogatni a fővárosi legnagyobb 1848—49-i muzeumot, midőn a jeles fővárosi tanácsa muzeumunknak eddig birt helyiségét elvette, míg a néme. Göthe muzeumnak ingyenes diszhelyiséget adtak a derék fővárosban.

Az 1848—49-i dicső napoknak a most mult ötven éves jubileum alkalmából ma nincs nagyobb szerű emléke, mint az 1848—49-i és Kossuth muzeum, amelynek hazafias főntartóihoz, kiadványaink vevőihez fordulunk, tudatván, hogy a hősök és vértanúk e Pantheonának létezése meg-sünnék, ha országunk jobbjai nem támogatják azt.

Budapest, 1900. márczius hó.

Hazafias tisztelettel

gróf Kreith Béla,

az 1848—49-i Kossuth muzeum megalapítója

Krivácsy József,

1848—49-i honvéd tüzérezredes, Komárom várának v. tüzérpáncsnoka.

Vidéki hírek.

Szeged. Szeged város köztörvényhatósági bizottsága a mult héten több fontos ügyet tárgyalt. Tárgysorozatban volt Jászay esperes azon indítványa, hogy vasárnapi napon a városi hivatalokban munkaszünet tartassék. Egy másik pontban az országos képviselők számának 4-re való felemelését óhajtanák keresztülvinni. Majd a pályaházak kibővítésének kérdése került szőnyegre. Ezen kibővítésekre sokkal több van 600.000 koronánál felvéve.

Királyi kegyelem. A királyi kegyelem elengedte Szántó Kovács János vásárhelyi lakos büntetésének azon részét, mely őt hivatalvesztéssel sújtotta. Szántó Kovács rendezője volt ama nagy ostromnak, melyet néhány év előtt a vásárhelyi szoczlálisták intéztek a városháza ellen, jelentékeny kárt okozva a városnak. Kovács súlyos büntetésre lett ítélve, azonban a király a hivatalvesztése alul felmentette.

H.-M.-Vásárhely. A villamos világítás mizeriái foglalkoztatják vásárhelyi szomszédainkat. E hó 14-i közgyűlésen Bauer Gyula biz. tag, a tanácshoz intézett interpellációjában a villamos világítást érdeklőleg a többi közt kérdi: Mily intézkedéseket tett a tanács annak megállapítása érdekében, hogy az utcai vezetékek a köz-magán világítás igényeinek megfelelőek-e? Kit terhel a felelősség az utcai vezetékek oly módon való elhelyezéseért és a közvilágítási lángok olyan módon való beosztásáért, a mint azok elhelyezve, illetőleg beosztva vannak és mit szándékozik a tanács tenni abban az irányban, hogy az észlelhető hiányok és ozélszerűtlenségek a város megterhelése nélkül javíttassanak? — Minthogy a világítás mennyiségileg, valamint ugy a köz-, mint a magánvilágítás minőségileg állandóan és könnyen ellenőrizhető legyen? — Mint-

hogy a világítási vállalattal kötött szerződés ezen vállalattal a szerződés első öt évére kizárólagossági jogot biztosít a magán fogyasztásra szolgáló vezetékek elkészítésére, mely kizárólagossággal szemben a vállalatot a tanács által jóváhagyott árjegyzék betartása kötelezi: mily intézkedéseket tett a tanács abban az irányban, hogy a közönség a vállalat jogai és kötelességei tekintetében felvilágosíttassék? — Mily intézkedéseket tett és szándékozik tenni a jövőben azon czélból, hogy a közönség érdekei a vállalat esetleges túlköveteléseivel szemben megóvassanak?

A tanács az interpellációra azt a választ adta, hogy az utcai világítás ügyében már intézkedett, a vezetékek felülvizsgálatára miniszteri szakközeg leküldését kéri s az állapotok mibenállásáról az áprilisi közgyűlés elé részletes jelentést terjeszt. A közgyűlés Bauer Gyula felszólalása után a választ egyhangulag tudomásul vette.

Márczius 15 ikét fényesen ünnepelte Vásárhely. Isteni tiszteletek után az egyletek zászlóik alatt felvonulást tartottak a Kossuth-térre, hol nyilvános ünnepély volt a következő programmal:

1. „Hymnus“, énekelte a hmvásárhelyi dalárda.
2. Megnyitó beszéd, tartotta dr. Endrey Gyula országgyűlési képviselő.
3. Emlékbeszéd, tartá Varga Dénes unitárius lelkész.
4. Talpra magyar! — énekelte a hmvásárhelyi dalárda.
5. Szavaltat tartotta Espersit János városi tisztviselő.
6. „Szózat“, énekelte a hmvásárhelyi dalárda.

Este az olvasó-egyletekben társasvasora volt.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Születtek:

Falábú Sándor, Mihály Gergely, Csorba Mária, Morvai Mária, Vida Franciska, Remszó András.

II

Meghaltak:

Varga István 6 hetes, görceök.
Rozgonyi Vera 39 éves, tüdővész.
Ferenczi Mária 10 éves, tüdőgümő.
Ambrus Veron 4 éves, hörglob.
Kispál Teréz 2 éves, véletlen szerencsétlenség forró vízzel leforrázva.
Magyar János 1 éves, hörglob.
Nagy András 20 éves, tüdővész.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Weisz Ignác.

Egy fiu
tanoncznak
felvétetik.

Czim megtudható a kiadóhivatalban.